

<https://www.mentimeter.com/>
<https://myfreebingocards.com/>
<https://padlet.com/>
<http://rebus1.com/en/index.php?item=main>
<https://www.soundgrammar.com/>
<https://kahoot.com/>

Лідія Дончук,

*учитель початкових класів лицей № 243
Подільського району міста Києва*

Розробка уроку до Дня рідної мови

Сьогодні всі ми маємо усвідомити, що народ є тоді, коли він має свою рідну мову. Генетичним кодом кожного українця є рідна українська мова. Вчителю відведена надважлива місія — популяризувати мову. Запрошуючи батьківську громаду на такі заходи, сподіваюся, що кожен буде усвідомлювати, наскільки важливо мати свою рідну мову, чути її скрізь, відповідально ставитися до вивчення української мови.

Заняття на тему «Мова моя соловіна, ти мій — найцінніший скарб»

Мета: виховувати в учнів любов та повагу до української мови, бажання вивчати, розмовляти та спілкуватися рідною мовою; збагачувати словниковий запас, розвивати мовлення учнів, їхні творчі здібності і формувати мовну культуру учнів.

Обладнання: інтерактивна дошка, конверти із завданнями, прислів'я, фразеологізми, дипломи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організація класу. Створення емоційного настрою.

Сьогодні, 21 лютого відзначають Міжнародний день рідної мови!

1. Бесіда з учнями

— Всі живі створіння на Землі спілкуються між собою. Одні мовою жестів, інші — мовою звуків. Лише нам, людям, подарований Богом дорогоцінний скарб- мова. Дякуючи цьому дару, ми можемо порозумітися, розказати про свої почуття і переживання. За допомогою мови ми бережемо свою історію, передаємо з покоління в покоління набуті знання і досвід. Чи замислювалися ви, скільки мов живе на Землі? (Вислухати припущення учнів).

— Нині їх близько 5000, серед яких є мови всесвітньо відомі, і не дуже.

— А які мови знаєте ви?

— Які мови доводилися чути?

Серед мов світу кожному з нас легко вирізнити нашу рідну мову.

— А яка наша рідна мова? — Українська.

1. Учень: Моєю рідною мовою є українська. Вона лунала у коліскових мого дитинства, нею спілкуються мої батьки. Дзвенить вона і в рідній школі, бібліотеці, на вулиці, адже це мова жителів мого краю, моєї країни, моєї Батьківщини, моєї рідної України. За допомогою мови я пізнаю світ, можу помріяти, передати свої відчуття, заспівати чудову пісню. А якою мовою мрієш Ти?

— Роздуми учнів.

2. Гра «Слово про слово». — Доберіть слова, якими можна змалювати нашу мову. (Рідна, милозвучна, солов'їна, барвінкова, чудова, дорога, велична, чарівна, дивна, сонячна, мудра, чиста, співуча, казкова, світанкова, кольорова, вічна, чиста,)

II. Повідомлення теми і мети заняття

— Сьогодні ви матимете змогу показати свої:

Знання Уміння Навички Кмітливість

1. Гра: Уважно прослухайте правила гри. Перевіримо знання української мови, швидкість вашого мислення. Я буду називати тлумачення понять, а ви — називати їх одним словом. Сподіваюсь, ваш словниковий запас багатий.

Конкурс 1 «Назви слово».

- Мама вашої мами. (Бабуся)
- Рослина-лікар, рослина-символ, рослина-легенда, одвічний символ України. (Калина)

- Ліричні пісенні твори, які виконуються матір'ю над колискою дитини. (Коліскова).
- Спосіб числення днів у році, а також таблиця з переліком усіх днів року (Календар)
- Квіти, листя, гілки, сплетені в коло, якими зазвичай прикрашають голову дівчата (Вінок)
- Умовні знаки, якими передано на письмі звуки мовлення. (Букви)

Конкурс 2 «Закінчи прислів'я та приказки». Поясни їх значення.

1. Не все, що знаєш, ... (треба говорити).
2. Коли хочеш собі добра, ... (то нікому не роби зла).
3. Умієш говорити... (умій і слухати).
4. Хто нічого не робить, ... (той ніколи не має часу).
5. Гостре словечко... (коле сердечко).
6. Слово — не горобець... (вилетить — не впіймаєш).
7. Говори мало... (слухай багато).
8. Що маєш казати... (наперед обміркуй).
9. Добре слово... (краще за гроші).
10. Слово до слова... (і буде вам мова).

Конкурс 3 «Поясни фразеологізми».

(на дошці слова, що пояснюють фразеологізми)

Ловити гав — відволікатися,
набрати в рот води — мовчати,
пекти раків — почервоніти,
накивати п'ятами — побігти,
викинути із голови — забути,
пасти задніх — відставати,
прикусити язика — замовкнути,
п'яте через десяте — як-небудь,
байдики бити — лінуватися.

Конкурс 4 «Відшукай риму»

1. Дзвінок у школі продзвенить,
дівтора до класу ... (мчить, вмить, біжить).

2. Біжить лугом їжачок,
В нього шубка з... (ниток, дроту, колючок).
3. Мають учні гарну звичку,
класти книги на ... (парту, полицку).
4. Фізкультура, спорт і гра
до вподоби ... (дітлахам, школярам).
5. Їжак по стежині біжить,
На спині ... (листочок, грибочок) лежить.

Конкурс 5 «Збери прислів'я». Робота у групах.

Кожна група отримує частини прислів'їв, складають та пояснюють значення кожного прислів'я.

Блок 1: Яка тема об'єднує ці прислів'я? (Про любов до праці).

1. Маленька праця краща за велике безділля.
2. Без труда нема плода.
3. Хочеш їсти калачі — не сиди на печі.

Блок 2: Яка тема об'єднує ці прислів'я? (Про рідну мову)

1. Хто мови своєї цурається, хай сам себе стидається.
2. Птицю пізнати по пір'ю, а людину по мові.
3. Рідна мова — слово рідне!
4. Добрим словом мур проб'єш, а лихим і в двері не ввійдеш.
5. Будь господарем своєму слову.
6. Хто багато обіцяє, той рідко слова дотримує.
7. Слово — не горобець, вилетить — не спіймаєш.
8. Від солодких слів кислиці не посолодшають.
9. Від теплого слова і лід розмерзається.

Блок 3: Яка тема об'єднує ці прислів'я?

(Любов до своєї Батьківщини)

1. У рідному краї — і сонце ясніше світить.
2. Людина без Батьківщини — як соловей без пісні.
3. Нема в світі краще, як своя країна!

Блок 4: Яка тема об'єднує ці прислів'я? (Про дружбу).

1. Дерево міцне коріння, а людина друзями.
2. Нема друга — шукай, а знайшов — бережи.
3. Не той друг, хто медом маже, я той, хто правду каже.
4. Сонце зігріває повітря, друг — душу.

5. Дружбу — дружбою шукають.
6. З добрим дружись, а лихих стережись.

Конкурс 7 «Склади нові слова».

Робота у групах. Кожна група отримує одне із слів, складають слова з літер, які є у цих словах, записують їх. Сторінка, скоро-мовка, підвіконня. Вам потрібно зі слів скласти нові слова:

Сторінка — ранок, стіна, сто, рік, нірка, кіно, рот, кіт, нора, сік, ніс, кора, Ніка, Кіра, Тіна, кір,...

Скоромовка — мова, мак, рак, Марко, Марк, сова, кора, коса

Підвіконня — вінок, вікно, доня, ковід, коні, дві, нові, півдня.

Конкурс 8 «Конкурс читачів». Вірші про мову!

1. Як воду п'ю із чистої криниці,

З-поміж людей вишую слова.

І наша рідна мова-чарівниця

У віршах повнозвучних ожива.

Цвіте, як квітка маку серед поля.

Дзвенить, як пісня пташки чарівна.

І хоч нелегка в Україні доля,

Та вірю все ж відродиться вона.

І буде людям Україна мати,

І мову рідну будуть шанувати,

Як найбагатіше надбання своє. *(Людмила Савчук)*

2. Любіть рідну мову

Мова — краса спілкування,

Мова — як сонце ясне,

Мова — то предків надбання,

Мова — багатство моє.

Мова — то чиста криниця,

Де б'є, мов сльоза, джерело,

Мова — це наша світлиця,

Вона, як добірне зерно.

Мова — державна перлина,

Нею завжди дорожить:

Без мови немає країни —
Мову, як матір, любіть! (Федір Пантов)

3. Рідне слово
Ти постаєш в ясній обнові,
як пісня, линеш, рідне слово.
Ти наше диво калинове,
кохана материнська мово!
Плекаймо в серці кожне гроно,
прозоре диво калинове.
Хай квітне, пломенить червоно
в сім'ї великій, вольній, новій. (Дмитро Білоус)

4. Мова
Мово моя українська —
Батьківська, материнська,
Я тебе знаю не вивчену —
Просту, домашню, звичну,
Не з-за морів прикликану,
Не з словників насмикану.
Ти у мені із кореня —
Полям мені наговорена,
Дзвоном коси прокована,
В чистій воді смакована. (Валентин Бичко)

5. Буду я навчатись мови
Буду я навчатись мови золотої...
У трави-веснянки, у гори крутої,
В потічка веселого, що постане річкою,
В пагінця зеленого, що зросте смерічкою.
Буду я навчатись мови-блискавиці
В клетоті гарячим кованої криці,
В корневищі пружному ниви колоскової,
В леготі шовковому пісні колискової.
Щоб людському щастю дбанок свій надбати;
Щоб раділа з мене Україна-мати! (Андрій Малишко)

6. Рідна мова

Мова кожного народу —
Неповторна і своя;
В ній гримлять громи в негоду,
В тиші — трелі солов'я.
На своїй природній мові
І потоки гомонять;
Зелен-клени у діброві
По-кленовому шумлять.
Солов'їну, барвінкову,
Колосисту — на віки —
Українську рідну мову
В дар мені дали батьки.
Берегти її, плекати
Буду всюди й повсякчас,
Бо ж єдина — так, як мати, —
Мова в кожного із нас! (*Любов Забашта*)

III. Підсумок заняття:

Висловіть свої враження від уроку, продовживши речення:

Я зумів...

Я дізнався...

Я зрозумів, що...

Найбільші труднощі я відчув...

Мені б хотілося ще ...

Яке завдання було найскладнішим?

Яке завдання було найцікавішим?